

Łódź, dnia 22. 08. 2018

dr hab. Aurelia Mandziuk-Zajączkowska
adiunkt na Wydziale Technologii Materiałowych
i Wzornictwa Tekstyliów Politechniki Łódzkiej

prof. Akademii Sztuki w Szczecinie
Wydział Malarstwa i Nowych Mediów

Ocena rozprawy doktorskiej mgr **Wiktorii Wróblewskiej**

„Zmiana właściwości fizycznych i estetycznych tkanin w wyniku zastosowania nowych technik dekoracyjnych. Zestaw obiektów do aranżacji wnętrza”

sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki projektowej, wszczętym przez Radę Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Podstawę opracowania oceny pracy doktorskiej stanowi dokumentacja (w formie papierowej i elektronicznej), na którą składają się: licząca niemal dziewięćdziesiąt stron dysertacja oraz zdjęcia kolekcji siedmiu obiektów. W dysertacji doktorantka określa cele i założenia pracy, przedstawia swoje inspiracje, poddaje subiektywnej ocenie, historyczne i współczesne, wybrane przykłady spektakularnych realizacji oraz opisuje badania nad formą i właściwościami własnych projektów. Przedstawiona do recenzji praca jest próbą wielowątkowej analizy „przenikania się” takich zagadnień jak tkanina, tradycja, rzeźba, przedmiot, sztuka, design, architektura postindustrialna. Tak szerokie podejście do tematu niejako wymusiło na autorce spłylenie niektórych zagadnień. Czytelne jest to w próbie definicji współczesnej sztuki i designu, gdzie autorka dokonała daleko idącego uproszczenia, co jednak nie ujmuje wartości przedstawionego doktoratu. Praca jest spójna stylistycznie, precyzyjna i starannie przygotowana. Dysertacja składa się z trzech zasadniczych rozdziałów, w których autorka, zgodnie z teorią „twórczego poznania” A. przywołuje znaną sobie wiedzę i dokonuje skojarzeń, B. określa wstępne koncepcje oraz sprawdza tkwiące w nich możliwości, C. poszukuje pożądanej cechy danej struktury, D. ocenia możliwości jej zastosowania, E. analizuje istniejące lub możliwe ograniczenia. Tak przygotowana praca ujawnia nam wizerunek artystki -projektantki konsekwentnej, zdyscyplinowanej, twórczo poszukującej oryginalnych, nowych środków wyrazu. Założeniem przyjętym przez autorkę była realizacja unikatowych obiektów tekstylnych, mogących pełnić również funkcję użytkowe. Celem głównym pracy *było stworzenie obiektów przestrzennych*

z utwardzonej tkaniny pokrytej rdzą, jako nawiązanie do współczesnych wnętrz postindustrialnych. „Między sztuką a designem” to hasło przewodnie przedstawionej do recenzji pracy. Aby osiągnąć postawiony sobie cel, doktorantka opracowała własną metodę utwardzania i rdzewienia tkaniny w warunkach poza przemysłowych. Celem badań nad zmianą właściwości fizycznych, a co za tym idzie, i estetycznych tkaniny było również stworzenie, swego rodzaju iluzji – gry pomiędzy tym co widzimy, wiemy i czego doświadczamy, kiedy to miękka, elastyczna tkanina staje się, udrapowanym, noszącym ślady innych form, obiektem artystycznym i zarazem unikatową formą użytkową.

Autorka przeprowadziła szereg prób, utwardzając tkaninę, szlifując ją, a także pokrywając ją złotem. Próby te opisane w części teoretycznej stanowią bogaty i rzetelny materiał badawczo porównawczy. Doktorantka, wybierając jedną z metod uzyskała zamierzony efekt, w którym „*tkanina miękka w dotyku, została zmieniona w materię twardą, wytrzymałą, przypominającą ciężką metalową blachę. Optycznie zyskała na ciężarze, fizycznie zaś uzyskała stabilizację zapamiętanego udrapowania, w wyniku, czego początkowo miękkie rzeźby nabrały nowych cech o charakterze użytkowym*”.

Cykl jest interesującym zapisem spontanicznych zdarzeń kreacyjnych, które eksponują wrażliwość autorki i złożoność wielowątkowego procesu tworzenia.

Istotnym elementem w pracy doktorantki było również prześledzenie *symboliki i wspólnych relacji pojęciowych, jakie zachodzą między włóknem, metalem i rdzą*. Jako obszar swoich rozważań odnośnie formy związanej z użytkowością, autorka wybrała stół. W czytelny sposób przedstawiła

i przeanalizowała ciąg własnych skojarzeń i prześledziła relację, zachodzącą pomiędzy poszczególnymi elementami składowymi projektu - *stół nakrywany obrusem i sam obrus, który jest tkaniną...*

W końcowej fazie pozostaje już tylko tkanina, która pełni rolę stołu. Obrus przeistacza się

w samowystarczalny twór, jakim jest stół - forma podąża za funkcją. Tworząc stabilne pokryte rdzą obiekty autorka starała się zatrzymać tkaninę w ruchu i obłąskawić upływający czas nadając rdzawej patynie walorów estetycznych. Tak powstała unikatowa kolekcja, determinacji formy przez funkcję i przez skojarzenia, których depozytariuszem jest tkanina.

Kolekcja składa się z siedmiu obiektów: dwóch paneli oraz pięciu form przestrzennych, których kształt *bazuje na ikonicznym stoliku firmy IKEA*. W efekcie powstały utwardzone, rdzawe powłoki naśladujące kształtem stół, są to: **Ciśnienie (Pressure)** - iluzja blach ściśnięty do formy kubika, **Powietrze (Air)** – forma wykonana z koronek, **Spirala (Coil)** - obiekt wykonany ze skreconej tkaniny, **Ślad (Trace)** – obiekt z odcisniętym w miękkiej poduszce śladem sześcianu oraz **Pustka (Void)** forma z widoczną pustą przestrzenią w środku, z możliwością jej oświetlenia. Uzupełnieniem wcześniej wymienionych obiektów są panele - dwie komplementarne formy, awers i rewers, rytmy wklęsłe i wypukłe noszące

tytuł „**Wdech i wydech (Inhale And Exhale)**”.

Ciekawym efektem, wynikającym z zastosowania autorskiej techniki utwardzania i rdzewienia tkanin jest dostrzegalna, nieco przypadkowa, ekspresyjna malarskość obiektów. Kolory dominujące w pracach, charakterystyczne dla rdzy, to gama ciepłych brązów, czerwieni, ugrów i niekiedy delikatnych błękitów dobrze wyeksponowana na zdjęciach detali poszczególnych prac. Jednak dokumentacja fotograficzna - wizualizacja obiektów - jest zbyt przewidywalna i stereotypowa. Zastosowana w aranżacjach mnogość elementów wyposażenia wnętrza (meble, panele podłogowe, dywaniki, roślinki itp.) rozpraszają uwagę odbiorcy i nie tworzą dla obiektów właściwego tła, na które niewątpliwie obiekty te zasługują. Podsumowując uważam, że doktorantka podjęła interesujący temat, wniosła do niego autorskie rozwiązania. Uwagi krytyczne nie podważają konkluzji, że praca jest wartościowa i odpowiada wymogom stawianym rozprawom doktorskim.

KONKLUZJA

Po przeanalizowaniu i ocenie pracy doktorskiej pt. „**Zmiana właściwości fizycznych i estetycznych tkanin w wyniku zastosowania nowych technik dekoracyjnych. Zestaw obiektów do aranżacji wnętrza**” przygotowanej pod opieką promotorską prof. Włodzimierza Cygana uważam iż w pełni spełnia ona wymagania formalne, proceduralne i merytoryczne określone w art. 13. ust. 1 Ustawy o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14. 03. 2003. Pozostaje mi wyrazić prośbę kierowaną do Rady Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi o przyjęcie doktoratu do dalszego jego procedowania i **przyznanie autorce pracy mgr Wiktorii Wróblewskiej stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie sztuki projektowe.**

Podpis recenzenta